No. 38.

BATAVIASCHE COURANT.

DINGSDAG den 29sten Mei 1827.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal is de volgende benoeming gedaan:

Tot ingenieur der 3de klasse van den waterstaat en der civiele gebouwen te Samarang, *F. Banit*, gewezen adjunct inspecteur van den waterstaat.

Voorts is de hortulanus bij 's lands plantentuin te Buitenzorg *S. Zipelius*, overgeplaatst en toegevoegd aan de natuurkundige kommissie, als assistent voor de botanische werkzaamheden.

Zijne Excellentie de Kommissaris Generaal heeft, bij besluit van den 17den dezer no. 18, bepaald, dat, in afwachting der definitieve organisatie van het militair departement, de majoor *Roest* en de kolonel inspecteur der militaire administratie *Winter*, respectivelijk, zullen blijven belast met de *eerste* en *vierde* afdeelingen: *personeel van het leger* en *militaire administratie;* terwijl de directie van de *tweede* afdeeling bij het militair departement: *materieel der artillerie*, aan den luitenant kolonel *Osten*, en de directie der *derde* afdeeling: *Genie*, aan den majoor van dat wapen *Van der Wijck*, is opgedragen.

In het besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal van den 17den dezer no. 12, geplaatst in ons blad van den 19den daaraanvolgende, no. 34, is eene drukfeil ingeslopen, welke aldus moet worden verbeterd.

Art. 2 van genoemd besluit eindigt met de woorden: *door het Gouvernement verleend of gewaarborgd;* terwijl art. 3 moet geacht worden te beginnen met de woorden: *de huurders en verhuurders worden uitgenoodigd, enz.*

BATAVIA, *den 28sten Mei 1827.*

Nadere berigten van *Klatten*, zoo wel als van *Djocjokarta*, bevestigen dat de muitelingen bij het laatste gevecht op het gebergte van *Brambanang*, waarvan in het laatst door ons medegedeeld rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal is melding gemaakt, een aanzienlijk verlies moeten hebben geleden, en dat onder de dooden zich bevonden moeten hebben, de zoon van den tommongong *Merto Logo*, en de broeder van den pangerang *Semendi*. De pangerang *Soerio Bronto*, dezelfde die kort voor de komst van den Sultan *Sepoe* te *Djocjokarta*, zich uit den kraton verwijderd had, moet het met moeite ontkomen zijn en schijnt zijne redding alleen aan de snelheid van zijn paard te danken te hebben gehad; drie hoofden, die met hem waren, moeten achterhaald en afgemaakt zijn geworden; alle zijne goederen moeten achtergelaten zijn.

Wij hebben, in het blad van den van den 21sten april jl., kennis gegeven van de vonnissen van den Raad van Justitie te *Samarang*, tegen *Hendrik George Hekkert* en *Petrus Klerks* uitgesproken. Daar deze vonnissen, even als alle andere, aan de approbatie van het Hoog-Geregtshof zijn onderworpen, zoo gelooven wij, ten einde het publiek met den loop der zaak bekend te maken, niet beter te kunnen doen, dan de twee vonnissen onder elkander, even zoo als zij geslagen zijn, aan onze lezers mede te deelen.

VONNIS, *geslagen bij den Raad van Justitie te* Samarang, *in de zaak van* Mr. Abraham Hendrik D'Ozij, *fiskaal bij gemelden Raad en als zoodanig R. O. eischer in kas crimineel,*

Contra

Petrus Klerks, *leverancier van militaire kleedingstukken en fournitures, in de 2de groote militaire afdeeling, voor het jaar 1826, beklaagde en gevangene.*

De Raad met aandacht doorgezien hebbende de ingediende akte van beschuldiging, houdende, dat de in hoofde dezes genoemde beklaagde en gevangene, oud 42 jaren, geboren te Samarang, en aldaar woonachtig, zich heeft schuldig gemaakt:

In de eerste plaats, aan ontvreemding van 'slands gelden, door met behulp van den onder-inspecteur *Hekkert* gefingeerde certificaten of processen-verbaal van de gecommitteerden ter keuring der militaire kleedingstukken en andere fournitures, en kwitantien of recus van den magazijnmeester te bekomen, waarop hij valsche rekeningen ten laste van den lande maakte, die hij met in diervoege ontvangene processen-verbaal en recus aan den onder-inspecteur *Hekkert*, ter controlering en verifiering aanbood, welke dezelve met zijn *visa* van accoord bevinding aan den inspecteur en chef der militaire administratie inzond, en na dat hij deze stukken van de hoofd-administratie terug ontvangen had, ordonnantie van betaling op 'slands kas, aan hem beklaagden afgaf; hem dus gelden latende toekomen, waarop hij beklaagde en gevangene geene aanspraak had.

En in de tweede plaats, aan bedrog, door dien hij beklaagde en gevangene, door die zelfde middelen, welke hij hiertoe aanwendde, gebruik maakte om 'slands magazijnen op te vullen met onbruikbare objecten, en vooral met goederen van een allerslechtst allooi.

Gehoord de mondelinge verklaringen der getuigen.

Gehoord den eisch en de conclusie door den fiskaal tegen den beschuldigden uitgebragt.

Gelet op de verdediging door of van wege den beklaagden en gevangenen voorgedragen.

Wijders nog gelet op alles, waarop te letten stond, en wat maar eenigzins heeft kunnen en mogen moveren.

In aanmerking nemende, dat het voldoende is gebleken, dat de gemelde beklaagde en gevangene zich heeft schuldig gemaakt:

Vooreerst, aan de misdaad van bedrog, door namelijk gebruik te maken van de nalatigheid der gecommitteerden tot de inspectie der militaire kleedingstukken en andere fournitures, en het door hen in hem beklaagde gesteld vertrouwen, en daar door aan den lande te leveren goederen, niet alleen onovereenkomstig het model, maar ook geheel onbruikbaar voor derzelver bestemming.

En in de tweede plaats, aan de misdaad van medepligtigheid aan valschheid in geschriften, door het willens en wetens gebruik maken van certificaten of processen-verbaal, welke, met zijne voorkennis, valsche verklaringen inhielden.

Regt doende in naam en van wege Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Verklaart den beklaagden en gevangenen *Petrüs Klerks* schuldig aan bedrog en medepligtigheid aan valschheid in geschriften.

Condemneert hem mitsdien om gebragt te worden ter plaatse, waar de crimineele vonnissen van dezen raad gemeenlijk ter executie worden gelegd, ten einde aldaar aan den scherpregter overgeleverd, strengelijk te worden gegeeseld.

Mitsgaders tot een confinement in 'slands boeijen voor den tijd van zes eerstkomende en achtereenvolgende jaren.

Met condemnatie wijders van hem beklaagden en gevangenen tot de restitutie in 'slands kas, tegen terugname der onbruikbare objecten, in juditio tegenwoordig, als:

1°. Eener somma van vijf duizend drie honderd vier en tachtig guldens en een en een halven cent.

2°. Van een bedragen van dertien duizend vijf en veertig guldens en twee en tachtig en een halven cent.

En condemneert den beklaagden en gevangenen voornoemd ten slotte in de kosten en misen der justitie, in die van zijne apprehensie en detentie, alsmede in die van den processe.

Het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië, Gezien hebbende het vorenstaande vonnis, waarbij enz.

Regt doende, enz.

En dienvolgens het voorschreven vonnis corrigerende;

Condemneert den voornoemden *Petrus Klerks*, ter zake voorschreven, om voor den tijd van vier eerstkomende en achtervolgende jaren, in eene van 'slands gevangenissen te worden gecontineerd.

Condemneert nog denzelven om, tegen terug ontvangst der bij het vonnis bedoelde geleverde onbruikbare objecten, aan den lande te voldoen:

1°. Eene somma van *vijf duizend drie honderd vier en tachtig guldens, een en een halven cent*, en

2°. Een bedragen van *dertien duizend vijf en veertig guldens, twee en tachtig en een halven cent.*

En condemneert nog hem gevangenen in de kosten en misen der justitie, die zijner apprehensie en detentie, mitsgaders van den processe.

VONNIS, *geslagen bij den Raad van Justitie te Samarang, in de zaak van*

Mr. Abraham Hendrik D'Ozij, *fiskaal bij gemelden raad en als zoodanig R. O. eischer in kas crimineel,*

contra

Hendrik George Hekkert, *gewezen onder-inspecteur der militaire administratie, beklaagde en gevangene.*

De Raad met aandacht doorgezien hebbende de inge-

diende acte van beschuldiging, houdende, dat de in hoofde dezes genoemde beklaagde en gevangene, oud 39 jaren, geboren te Samarang, en aldaar woonachtig, zich heeft schuldig gemaakt:

In de eerste plaats, aan medepligtigheid aan ontvreemding van 's lands gelden, door het geven van gefingeerde certificaten of processen-verbaal van de gecommitteerden ter keuring der militaire kleedingstukken en andere fournitures, en kwitantien of reçus van den magazijnmeester aan den leverancier *Petrus Klerks*, waarop deze valsche rekeningen ten laste van den lande maakte, die aan hem beklaagden en gevangenen ter controlering en verifiering aanbood, welke hij met zijn *visa* van accoord bevinding aan den inspecteur en chef der militaire administratie heeft opgezonden, en na dat hij beklaagde en gevangene die van de hoofd administratie heeft terug ontvangen, daarop ordonnantien op 'slands kas afsgegeven aan den leverancier *Petrus Klerks*, aan wien gevolglijk, door zijn toedoen, gelden zijn toegekomen, welke hem leverancier niet competeerden.

In de tweede plaats, aan medepligtigheid aan bedrog, door den leverancier *Petrus Klerks*, door de voorschrevene middelen, in de gelegenheid te stellen, om goederen in 'slands magazijn te leveren, niet alleen van een allerslechtst allooi, maar ook geheel onbruikbaar voor derzelver bestemming.

En in de derde plaats, aan valschheid in geschriften, door het willens en wetens vervaardigen, doen opmaken en teekenen van certificaten en processen verbaal, welke hem bewust waren, dat valsche verklaringen inhielden.

Gehoord de mondelinge verklaringen der getuigen.

Genoord den eisch en de conclusie door den fiskaal tegen den beschuldigden uitgebragt.

Gelet op de verdediging door of van wege den beklaagden en gevangenen voorgedragen.

Wijders nog gelet op alles, waarop te letten stond, en wat maar eenigzins heeft kunnen en mogen moveren.

In aanmerking nemende, dat het voldoende is bewezen, dat de meermelde beklaagde en gevangene zich heeft schuldig gemaakt:

In de eerste plaats, aan de misdaad van opzettelijke ontrouw in zijne voormalige ambts bediening, door het willens en wetens gedogen, dat ambtenaren, aan zijne autoriteit onderworpen, in hunne dienstpligten te kort schoten, waar door aan den lande een aanmerkelijk nadeel is veroorzaakt.

In de tweede plaats, aan valschheid in geschriften, door het verifieren en teekenen van certificaten of processen-verbaal, welke met zijne voorkennis onechte verklaringen behelsden.

En in de derde plaats, aan medepligtigheid aan bedrog door toetelaten, dat door den leverancier *Petrus Klerks*, op eene bedriegelijke wijze, goederen aan den lande werden geleverd, welke niet alleen niet overeenkomstig het model, maar ook volkomen onbruikbaar voor derzelver bestemming waren.

Regt doende in naam en van wege Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Verklaart den beklaagden en gevangenen *Hendrik George Hekkert*, onslagen onder inspecteur van de 2de klasse der militaire administratie in de 2de groote militaire afdeeling, schuldig aan de misdaden van *opzettelijke ontrouw in zijne voormalige ambtsbetrekking*, *valschheid in geschriften* en *medepligtigheid aan bedrog*.

Condemneert hem mitsdien, om gebragt worden ter plaatse, waar de crimineele vonnissen van dezen raad gemeenlijk ter executie worden gelegd, ten einde aldaar aan den scherpregter overgeleverd, strengelijk te worden gegeeseld en voorts gebrandmerkt.

Met condemnatie wijders tot een confinement in 'sraads boeijen, voor den tijd van zes eerstkomende en achtereenvolgende jaren.

Wordende de meermelde beklaagde en gevangene ten slotte gecondemneerd tot de voldoening aan 'slands kas eener somma van negen duizend vijfhonderd negen en sestig guldens en twee en tachtig en een halven cent, wegens het, door hem veroorzaakt, bestaande deficit in het militaire magazijn van kleeding alhier.

Alsmede in de kosten en misen der justitie en die van zijne apprehensie en detentie, mitsgaders in die van den processe.

Het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië, Gezien hebbende het voorenstaande vonnis, waarbij enz.

Regt doende, enz.

En dienvolgens het voorschreven vonnis corrigerende;

Verklaart den voornoemden *Hendrik George Hekkert* te zijn eerloos en mitsdien onbekwaam om den lande immer meer in eenige burgerlijke of militaire betrekking te dienen.

Condemneert voorts hem *Hendrik George Hekkert*, tot een confinement voor den tijd van zes eerstkomende en achtereenvolgende jaren, in eene van 's lands gevangenissen.

Condemneert nog denzelven tot de voldoening aan 's lands kas eener somma van *negen duizend vijf honderd negen en zestig guldens, en twee en tachtig en een halven cent*, wegens het, door hem veroorzaakt, bestaande deficit in het militaire magazijn van kleeding te Samarang.

En condemneert nog hem gevangenen in de kosten en misen der justitie, die zijner apprehensie en detentie, mitsgaders van den processe.

In eene aan ons ter hand gekomene Kaapsche courant, van den 23sten maart j. l., hebben wij de volgende uittreksels uit de Londensche dagbladen van den 6den en 7den januari aangetroffen, welke ons niet onbelangrijk zijn voorgekomen mede te deelen.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Hertog van York en Albanie overleed gisteren avond ten twintig minuten over negen ure, aan het huis van Zijne Genade den Hertog van Rutland, in Arlingtonstraat, alwaar de hooge lijder zijn verblijf had genomen, genietende van zijnen edelen vriend en deszelfs huisgezin alle die zorg en aandacht, welke zijne naderende ontbinding kon verzachten. Zijne Koninklijke Hoogheid had op Donderdag een zeer onrustigen nacht doorgebragt, en werd gisteren tegen den middag veel erger; de verandering, welke plaats had, toonde aan zijne geneesheeren zijne naderende ontbinding.

Dezen morgen ten 2 ure werd de volgende buitengewone courant uitgegeven:

„*Whitehall*, 5 *Jan*. 1827—Op heden avond, ten twintig minuten over negen ure, overleed, na eene langdurige en smartelijke ziekte, Zijne Koninklijke Hoogheid FREDRIK, Hertog van York en Albanie, Zijner Majesteits naaste Broeder, tot groote droefheid der Koninklijke Familie. Zijne Koninklijke Hoogheid was 64 jaren oud, zijnde geboren den 17 augustus 1763."

Door het overlijden van Zijne Koninklijke Hoogheid, vervalt de opvolging tot den troon op Zijne Koninklijke Hoogheid den Hertog van Clarence, die nu de vermoedelijke erfgenaam is van den troon van dit rijk; en ingevalle van zijn overlijden, zonder kinderen, zal Zijner Majesteits Koninklijke Nicht *Alexandrina Victoria*, dochter van wijlen den Hertog van Kent, die belangrijke betrekking tot de kroon van Engeland bekleeden. Indien ons de volksramp mogt treffen, dat Zijne Majesteit mogt komen te overlijden voor dat de jonge Prinses, nu 8 jaren oud, tot meerderjarigheid zal zijn gekomen, hetgeen bij de constitutie op 18 jaren is bepaald, zoude zij dadelijk worden bekleed met de waardigheid van Koningin; maar de zaken des lands zouden gedurende hare minderjarigheid door eenen Raad van Regentschap worden bestuurd. Ingevalle van haar overlijden, zoude de erfopvolging vervallen op Zijne Koninklijke Hoogheid den Hertog van Cumberland, en na hem op zijnen zoon, Prins *George Frederik*, die van denzelfden ouderdom is als Prinses *Alexandrina*, zijnde er slechts een verschil van 3 dagen in hunnen ouderdom. De Hertog van Sussex en de Hertog van Cambridge zouden alleen tot den troon komen, ingevalle de dood alle vroegere eischers weg nam.

Het stoomvaartuig *Sir Edward Bankes* kwam zondag avond te Portsmouth aan met depêches voor het Gouvernement. Het kwam den 21sten op den Taag aan, en verliet Lissabon den 26sten. Het is waarschijnlijk, dat de tijding van des Konings boodschap en van de uitrusting voor Portugal met eene expresse over land is gezonden, daar dezelve den 19den te Lissabon was aangekomen, wanneer het aan de Kamers en aan het volk is bekend gemaakt, die dezelve met de grootste vreugdebetooning hebben aangenomen.

Private brieven melden, dat de Kamers op den 23sten volgens de wet gesloten zijn, maar dat een adres van dankbetuiging van wege het Portugesche volk aan de Britsche natie was voorgesteld, en opgemaakt zal worden zoodra de Kamers openen. De aanspraak van den heer *Canning* was gedrukt en rondom verspreid, en heeft veel indruk op het volk gemaakt. Volgens eene schikking van de Overheden te Lissabon, landden op den 20sten 400 mariniers van de Britsche oorlogschepen, en namen bezit van fort Julien en van een fort aan de andere zijde van den Taag. Op den 21sten werd in den schouwburg het volkslied door allen die tegenwoordig waren gezongen, en werd deszelfs herhaling onderscheidene keeren gevraagd. De publieke vreugde was grooter, uithoofde van de neerslagtigheid waarin het volk te voren was gestort, op het hooren van de voortgangen der oproerlingen en de onzekerheid van de bemoeijing van Engeland. Men zegt dat er schikkingen zijn gemaakt om de Prinses Regentes aan boord van een onzer oorlogschepen op den Taag te ontvangen. Z. M. schip *Pyramus*, den 18den van Portsmouth gezeild met de *Romney*, was het eerste schip met troepen, dat op den Taag is aangekomen: dit had plaats op Kersdag, en deze omstandigheid werd door het volk als een gelukkig voorteeken aangenomen. Het tooneel wordt beschreven als een der schoonste, welke men zich kan voorstellen. De Taag was bedekt met booten vol aanschouwers, en de Britsche troepen in volle montering, met gepresenteerd geweer, op het dek, zeilden de rivier op onder de toejuiching van de vergaderde menigte. De troepen, uitmakende de tweede divisie van het 4de regiment infanterie, bleven den volgenden dag aan boord, waarop de *Sir Edward Bankes* naar Engeland vertrok; maar er werden voorbereidselen gemaakt om hen te ontschepen en in de stad in te kwartieren. Een snelzeilende kotter was twee dagen voor het vertrek van de *Sir Edward Bankes* aangenomen, om depêches naar Falmouth te brengen, maar er is nog geene tijding der aankomst van dezelve vernomen. Toen de *Sir Edward Bankes* uit den Taag vertrok, vernam men dat de *Romney*, die met de *Pyramus* uit Portsmouth gezeild was, in het gezigt was, maar dat vaartuig is niet gezien. In het voorbij zeilen van Kaap Finisterre zag zij echter twee schepen van 74 stukken, denkelijk de *Wellesley* en *Gloucester*, welk eerste de vlag voert van Sir T. Hardij, staande

naar Lissabon, waar zij waarschijnlijk den 28sten zullen aankomen. De troepen welke aangekomen waren, hadden eene zeer voorspoedige reis en waren alle in goeden staat.

Met eene expresse van Parijs, dezen namiddag aangekomen, hebben wij berigten uit Madrid tot den 26 december ontvangen. Het blijkt dat de Graaf Casas de Flores, de Spaansche Ambassadeur te Lissabon, door het Portugeesch Gouvernement zeer gunstig is ontvangen. De volgende berigten van Madrid zullen waarschijnlijk de tijding brengen, dat de Portugesche Minister aan het Hof van Madrid is ontvangen op eene wijze, welke eenen gelijken wensch om vrede aan den dag legt. Wij zijn verzekerd dat Ferdinand zal toestemmen in de voorwaarden door Engeland en Frankrijk voorgesteld. Het Fransch Gouvernement heeft op ll. donderdag eene order uitgevaardigd om de Zwitsersche troepen uit Madrid terug te roepen. Deze maatregel (welke dadelijk zoude worden in het werk gesteld, indien Ferdinand weigerde naar den raad van Frankrijk en Engeland te luisteren) zoude hem noodzaken om zijne troepen van de grenzen van Portugal terug te roepen, om de rust in de hoofdstad te bewaren. Vele koningsgezinde Spanjaarden, die zich in Frankrijk bevonden, en van intrigues werden verdacht gehouden, zijn gelast geworden dat rijk te verlaten. Alle onze korrespondenten schrijven met vertrouwen, dat de vrede in het Schiereiland zal hersteld worden, en over de goede verstandhouding tusschen de Hoven van Londen en Versailles. De Fransche renten zijn gedaald van 68,15 tot 67,90 op het ontvangen van eene expresse uit Londen met de Boodschap van den Amerikaanschen President en van de daling onzer fondsen.

Hollandsch en Javaansch woordenboekje, behelzende de woorden, die in de dagelijksche verkeering het meeste te pas komen. In twee stukjes, door W. J. C. de Sennepont Domis, *te* Samarang, *bij* Tjokro di Wirio, 1827.

Schoon dat dit werkje waarschijnlijk nog niet algemeen, maar slechts aan weinigen bekend is, haasten wij ons nogtans, daar wij door eene goedgunstige mededeeling van hetzelve weder een nieuw bewijs van de onvermoeide pogingen van den heer *Domis*, ter bevordering van nuttige kennissen ontvangen hebben, hem een blijk te geven van den prijs, waarop bij ons zijn arbeid geschat wordt. De heer *Domis* levert wederom eene proeve van hetgeen men, zelfs met *geringe middelen*, doen kan, als de *stellige* wil *van nuttig te zijn* aanwezig is.

Het is uit dit laatste oogpunt alleen, dat wij het onderhavige werkje willen beschouwd hebben. Het lijdt geen twijfel of deskundigen zouden, over de javaansche taal schrijvende, iets vollediger kunnen leveren, maar het blijft tevens ook eene ontegenzeggelijke waarheid, dat daar er voor het goed verstand van die taal in het dagelijksch verkeer nog zoo weinig gedaan is, elke poging die daartoe behulpzaam kan wezen, niet alleen *aanmoediging*, maar zelfs *lof* verdient, vooral als zij ten kosten van zoo veel moeite als die, waarmede de heer *Domis* te kampen heeft gehad, volbragt wordt. Wij zijn onderrigt, dat de heer *Domis* twee javaansche jongelingen met een kleine perse, dat niet zeer volledig is, het *zetten* en *drukken* met Nederlandsche karakters geleerd heeft. Door den ijver en de volharding des leermeesters, zijn de leerlingen zoo ver gekomen, dat het te verwachten is, dat, als zij op eene grootere schaal konden werken, men ook grootere vruchten van hunnen arbeid zoude zien.

Ten bewijze strekke het voor ons liggende werkje, dat onder de leiding en het opzigt van genoemden heer *Domis*, door zijnen zoon, zamengesteld, en ten zijnen huize gedrukt is. Wij vinden hier in twee stukjes, die te zamen bij de honderd bladzijden uitmaken, eene verzameling van woorden, die in de *hooge*, *lage* en *gemeene javaansche* taal van een dagelijksch gebruik zijn, en welker aanleering voor een ieder, die met den eigenlijken javaan in eenige aanraking is, van het grootste belang kan geacht worden. De steller geeft in een kort berigt de volgende uitlegging van de verschillende javaansche dialecten, en derzelver gebruik. » Door hoog javaansch moet » worden verstaan, zegt hij, de zoogenaamde *hoftaal*, welke » gesproken wordt door de *minderen* tot de *meerderen*; het » *laag javaansch* wordt gesproken tusschen javanen van rang » tegen elkanderen, en van *meerderen* tegen *minderen*; het *ge-* » *meen javaansch* wordt niet alleen door de laagste klasse onder » elkander gesproken, maar is de *markttaal*, en wordt ook door » de *voorname javanen* tegen hunne *minderen* gebruikt.

Na deze korte ontwikkeling van het geen men door de verschillende Javaansche Dialecten te verstaan hebbe, worden de meest gebruikelijke woorden, onder verschillende *Rubriken*, als b. v. *van den tijd, van de dagen der week, van de telwoorden, van de kleeding, van de gewigten, van het schrijven*, enz., enz. gebragt.

Om eene proeve bij te brengen van het groote onderscheid, dat er soms door het dialect, in de klank der woorden bestaat, dienen de volgende voorbeelden, die tevens bewijzen zullen, hoe doelmatig dit kleine werkje is ingerigt.

Hollandsch.	*Gemeen Javaansch.*	*Laag Javaansch.*	*Hoog Jav.*
Bed.	Petoeron.	Petieleman.	Pesarean.
Wit.	Poetig.	Petak.	Djamoos.
Geel.	Koening.	Djenex.	Djenar.
Vreugd.	Kepenak Atie.	Peketjemanag.	Paketjakaldon.

Dit zij genoeg tot eene proeve en strekke vervaardigers en bezorgers van deze woordenlijst tot een bewijs, dat nuttige arbeid altoos welkom is. S.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Mei 2—schip *Middelburg*, F. Jonker, van Middelburg den 19den januari, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 25—Zr. Ms. korvet *Zwaluw*, luitenant der 2de klasse J. Boerhaven, van Soerabaija den 19den mei, passagiers: kapt.-luitenant ter zee J. A van Kervel, 2de luitenant ter zee C J. Boers, 2de luitenant der infanterie J. A. van Sandick, chirurgijn der 2de klasse A. Flentrop, de heeren C Ansons, P. de Ruiter, F. Kresselenberg, F. van Bommel, en mevrouw de weduwe Rijks en kind. — brik *Clara Henrietta*, J. B. Fuchs, van Amsterdam den 5den januari, met Zr. Ms. troepen.

Mei 27—schip *Buitenzorg*, S. d'Allens, van Banda den 15den mei. — brik *A. B. C.*, H. Plackutter, van Amboina den 11den dito. — Amerik. brik *Cornelia*, A. K. Osborn, van Boston den 15den januari.

Vertrokken.

Mei 26—Eng. schip *Bombay*, S. Parker, naar Sinkapoer.

Mei 27—schoener *Helen*, J. Gordon, naar Anjer, passagier: de heer F. W. Crone.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus*; korvet *Zwaluw*; schepen Handel Maatschappij, Baron van der Capellen, Marij en Hillegonda, Herman Willem Daendels; Jessij, Minerva, Buitenzorg; brikken Bencoolo, Clara Henrietta, A. B. C., schoeners Transfer, Tartar, Susanna — Eng. schepen Huskisson, Grenada, Jorett, James Colvin, Sir Charles Forbes; brik Oscar. — Amerik. brik Cornelia. — Chinesche jonken Hokgoan, Hokhien, Hongband.

SAMARANG.

Aangekomen.

Mei 20—Arab. schip *Osmar Oosman*, Sarif Hasim Bin Alie Bargaba, van Batavia en Cheribon. — Chinesche brik *Clementine*, Abdul Rachman, van Batavia, Cheribon en Tagal, passagier: de heer J. L. Clause.

Mei 21—Chinesche brik *Indramaijoe*, Han Tingsing, van Batavia, Indramaijoe en Cheribon — Zr. Ms. korvet *Zwaluw*, luitenant der 2de klasse J. Boerhaven, van Soerabaija, passagiers: kapt.-luitenant Van Kervel, luitenant Van Sandick, de heer Benoit, en mevrouw de weduwe Rijks.

Mei 22—Chinesche brik *Pekalongang*, Tan Kimtjang, van Cheribon en Pekalongang.

Mei 23—brik *Harriet*, G. White, van Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.

Vertrokken.

Mei 23—Zr. Ms. korvet *Zwaluw*, luitenant der 2de klasse J. Boerhaven, naar Batavia, passagier: kapt.-luitenant Van Kervel. — brik *Dorothea*, S. E. Badendick, naar dito.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Mei 20—schoener *Anna*, J. Hector, van Batavia den 6den mei, passagier: de heer J. Davidson.

Mei 21—brik *De Twee Gebroeders*, C. R. Mente, van Rembang den 11den mei, passagier: de heer F. Dumas.

Vertrokken.

Mei 20—brik *Harriet*, G. White, naar Samarang, Batavia en Banka.— schip *Star*, A. Riggs, naar Patjietan, met Zr. Ms. troepen, passagier: de heer E. Parkers.

Mei 22—Zr. Ms. transport-boot *No. 4*, kadet J. W. Stolze, koersstellende om de west.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dagerstad*; brik *Siwa*; schepen Oeij Sinjo, Mastora, Bonoffnan, Esperance, Laiu, Ann Augustina; brikken Sheva, Kamper, De Twee Gebroeders; schoener Anna; kotter Dolphijn; bark Radjawalie.— Chinesche wankang Henkit.

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekende geautoriseerd zijnde, tot het uitbesteden der levering van 2000 kannen hollandschen azijn, adverteert hiermede, dat tot dat einde eene inschrijving door hem geopend is, welke zal voortduren tot den 31sten dezer; kunnende de biljetten van inschrijving besloten en behoorlijk beschreven, met de woorden: *inschrijving voor de levering van hollandschen azijn*, tot en met den dag der sluiting van deze inschrijving, ten zijnen bureele ingezonden worden. *De Resident van Batavia*,

BATAVIA, VAN HOGENDORP.
den 23sten mei 1827.

—De Resident van Batavia brengt mits deze, ingevolge autorisatie, ter kennisse van de gemeente, dat bij resolutie der Indische Regering van den 15den dezer maand no. 7., bij explicatie der pacht voorwaarden op de door en overvaart der Antjolsche rivier is verklaard » dat de praauwen enz: die zoo wel » de Antjolsche als de Vinkevaart van Tjilintjing enz: naar de » stad af, of van dezelve naar boven opvaren, subject zijn aan » tolgeregtigheid, met vergunning op den tegenwoordigen pach- » ter *Lauw Hanko*, om daarvan overeenkomstig het bestaand » tarief tol te heffen."

BATAVIA, *De Resident voornoemd*,
den 25sten mei 1827. VAN HOGENDORP.

—Voor de levering van *een duizend stuks* tinnen eet-lepels, ten dienste der hospitalen te Samarang, door den ondergeteekenden, ingevolge verkregen autorisatie, eene inschrijving geopend zijnde, zoo worden de gegadigden na dezelve genoodigd, hunne biljetten van inschrijving voor den 8sten juli aanstaande, wanneer deze inschrijving zal gesloten worden, ten bureele van den ondergeteekenden, op de gebruikelijke wijze, intezenden.

BATAVIA, *De Resident van Batavia*,
den 28sten mei 1827. VAN HOGENDORP.

—De Resident van Batavia maakt mits deze, ingevolge daartoe van de Indische Regering ontvangene autorisatie, bekend, dat de termijn tot de betaling der verponding over de eerste helft van het loopende jaar is verlengd tot ultimo juni aanstaande; wordende de belanghebbenden genoodigd, zich dit verleend uitstel ten nutte te maken.

BATAVIA, *De Resident voornoemd*,
den 28sten mei 1827. VAN HOGENDORP.

—De Resident van Soerabaija brengt hiermede ter kennis van de in en opgezetenen zijner residentie, dat de belasting op de vaste en onroerende goederen, over het jaar 1827, zal worden geheven op denzelfden voet en taxatie, als voor het jaar 1825 heeft plaats gehad, met deze uitzondering nogtans, dat die belasting in stede van een half pCt. op de waarde der vaste goederen, voortaan, naar aanleiding van de resolutie der Indische Regering, in dato 4 april 1826 no. 5, zal moeten bedragen een ten honderd; — zullende tot de ontvangst worden

gevaceerd aan het kantoor van den kollecteur der landelijke inkomsten alhier, gerekend van primo juni aanstaande tot en met ultimo october daaraanvolgende, van des morgens 8 tot des namiddags 1 ure. *De Resident voornoemd*,
SOERABAYA, *den 21sten mei* 1827. BESIER.

—De Resident van Soerabaija maakt bij deze bekend, dat krachtens verkregen autorisatie van het gouvernement, op vrijdag den 22sten juni aanstaande, des morgens te 8 ure, voor 's lands algemeen pakhuis alhier, zullen worden verkocht:

205125 ponden menadosche koffij.
22900 bossen bindrottings.
230 pond aluin.
950½ dito borax.
1486½ dito koperen bodems.
2662¼ dito rood japansch koperdraad.
144¼ dito geel europisch' dito.
39904 dito roode koperen platen.
390 glazen ruiten, in soorten.
806 pond salmoniac.
1064 dito smeer.
3002 schroeven en moeren.
6443¾ pond ordinair staal.
4674 dito ijzerdraad,

benevens nog eene partij ijzeren en looden gewigten, timmermans, kuipers en andere ambachts gereedschappen; alsmede ook eene groote hoeveelheid defecte en onbekwame goederen.

Zullende ten dage voorschreven mede opgeveild worden drie gesupprimeerde kruisprauwen, die d gelijks, aan 's lands werf alhier, kunnen worden bezigtigd.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd*,
den 21sten mei 1827. BESIER.

—Achtervolgens art. 4 van de publikatie d d. 11 september 1820, wordt door den resident van Soerabaija ter kennisse van het publiek gebragt, dat tot de ontvangst der belasting op de slaven voor dit loopende jaar, voor zoo verre deze afdeeling aangaat, aan het kantoor van politie alhier, en voor zoo verre de afdeeling Grissee aangaat, aan het kantoor van den assistent resident aldaar, zal worden gevaceerd op iederen woensdag en zaturdag, te rekenen van den 1sten juni aanstaande tot en met den 31sten augustus daaraanvolgende.

Binnen den voormelden tijd niet voldoende, zal worden geappliceerd de poenaliteit daarop bij de wet bepaald.

SOERABAIJA, *De Resident voornoemd*,
den 22sten mei 1827. BESIER.

—De kapitein ter Zee, Kommandant en Directeur van Zr. Ms. Zeemagt in Nederlandsch Indië, verwittigt hierbij de belanghebbenden, dat alle de te *Soerabaija* aanwezige porsonen, geregtigd om met de uit *Nederland* herwaarts gezeilde linieschepen te repatrieren, zich aan boord van Zr. Ms. schip van linie de *Zeeuw*, hetwelk binnen kort te *Soerabaija* zal arriveren; zullen hebben in te schepen, om daar mede naar *Nederland* te worden overgebragt; strekkende tevens tot hunne informatie, dat gemelde bodem, slechts gedurende zeer korten tijd, te *Soerabaija* zullende vertoeven, het dierhalve van hun belang is, om zich tot inlichting wegens derzelver inscheping, ten spoedigste bij den haven en equipagiemeester aldaar te adresseren.

BATAVIA, *De Kommandant en Directeur voornoemd*,
den 28sten mei 1827. A. W. DE MAN.

—Het Gouvernement een aantal paarden voor den dienst der kavallerie benoodigd hebbende, zoo wordt een ieder, die genegen mogt zijn goede rijpaarden te verkoopen, uitgenoodigd, zich daartoe te wenden aan den luitenant kolonel *Gisser*, kommanderende het regiment huzaren no. 7, te Rijswijk.

BATAVIA, *De Inspecteur en Chef der militaire administratie*,
den 26sten mei 1827. A. WINTER.

—In ervaring gebragt zijnde, dat nog het grootste getal der contribuabelen aan de kas der Bataviasche Schutterij, in het denkbeeld verkeert, dat telkens door hen moeten worden aangezuiverd de contributien over een verschenen trimester en niet over dat, hetwelk nog niet verloopen is, zoo wordt mits deze bekend gemaakt, dat volgens art. 3 van de resolutie der Indische Regering d. d. 4 october 1825 no. 18, die contributien moeten worden voldaan vooruit, bij termijnen van drie maanden.

BATAVIA, *den 26sten mei* 1827. *De kapt. kwartiermeester der Bataviasche Schutterij.*
Gezien, de Kolonel kommandant der Bataviasche Schutterij. H. J. MEYNDERTS.
VAN HOGENDORP.

—De eerste onderwijzer *Stoelman*, zijn verlangen betoond hebbende om in de Fransche en Engelsche talen, zijn onderwijs het publiek aantebieden, zoo neemt de ondergeteekende de vrijheid, hem tot dat einde aan ouders en voogden aan te bevelen, kunnende men zich omtrent de voorwaarden nader met vermelden onderwijzer verstaan.

De Schoolopziener in de afdeeling Soerabaija,
SOERABAYA, *den 19den mei* 1827. H J. RUEMPOL.

MARKTPRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels.	7	„	11	50	6	„
Katjang-olie dito dito. . .	6	„	9	90	6	„
Dempel-olie per pikel. . .	„	„	28	„	26	„
Rijst per koijang.	70	„	110	„	100	„
Idem per gantang.	„	40 a 45	„	51	„	22
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	12	„	12	„	10	„

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	33⅓
Varkens-vleesch het katje.	„	26½	„	50	„	32
Ossen-vleesch het pond. . .	„	20	„	16	„	16

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo de Raad van Justitie te Soerabaija, aan den waarnemend prokureur *J. C. F. Vermeulen*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende den insolventen boedel van wijlen den alhier overledenen *Robert Henri Cateau van Rosevelt*, heeft verleend het tweede defaut en eene derde citatie ex superabondantie, tegen alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie, of pretentie, op dien boedel vermeenen te hebben;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de derde maal dagvaard alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie, of pretentie op voornoemden boedel vermeenen te hebben, om op woensdag die zijn zal den 20sten juni 1827, des morgens te half ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde te zien dienen van intendit, met de verificatien daartoe specterende en voorts alsnog hun regt, actie, of pretentie te instituëren, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis, den 16den mei 1827.

De eerste deurw. en gez. exp. voornoemd,
D. SWART.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

In den loop van de volgende maand zal alhier op publieke vendutie worden verkocht, indien dit niet reeds vroeger uit de hand is geschied, de fraaije, snelzeilende, gekoperde schoener HELEN, gemeten 118 tonnen; de lijst van haren inventaris en nadere informatien te bekomen bij

BATAVIA, *28 mei* 1827. THOMPSON, ROBERTS en CO.

GEBOORTEN.

Heden beviel door Gods goedheid van een' welgeschapen zoon, *C. H. Huijgen*, geliefde echtgenoote van Z. VAN DER MARK.
SAMARANG, *den 8sten mei* 1827.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed tot onze groote droefheid ons middelste dochtertje *Cornelia Frederika*, in den ouderdom van 3 jaren, 3 maanden en eenige dagen. P. VAN DE POEL.
BANJARAN, S. H. VAN DE POEL.
23 *mei* 1827. Geb: *von Gutzlaff.*

—Te Tagal overleed, ten huize van zijnen vriend, den heer Resident *van de Poel*, mijn echtgenoot, de heer *Johann Karel Diell*, luitenant kolonel, kommandant der 8ste mobile colonne, in den ouderdom van ruim 50 jaren. Zij welke den overledenen gekend hebben, zullen wel beseffen, wat ik in hem verlies.
F. H. BEEKHUIS,
wed. *Diell.*
BATAVIA, *den 25sten mei* 1827.

NAGELATEN BOEDELS.

Allen welke iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan wijlen den luitenant kolonel *Diell*, vervoegen zich deswege bij den ondergeteekenden executeur, dan wel bij mevrouw de wed. *Diell*.
BATAVIA, *den 27sten mei* 1827. H. J. MEYNDERTS.

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Antwerpen,	*Eng. schip Huskisson*,	A. Petrie.
Idem,	*dito brik Roscoe*,	Stewart.
Nederland,	*dito schip Grenada*,	Fracy.
Padang,	*Ned. wankang Hokgoan*,	Tja Benke.
Idem,	*dito praauw Pandjajap*,	Oekoe Maliem.
Siam,	*dito dito Taijgoan*,	I-E. Kietko.
Idem,	*dito dito Sin Goanhin*,	Ong Tjingpo

BATAVIA, *De Postmeester*,
den 25sten mei 1827. P. A. BIK.

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat aan het postkantoor te Samarang, paketten voor brieven geopend zijn om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Trenganoe,	*Maleische toop*,	Sale.
Idem,	*dito toop Zeehond*,	Intje Oog.
Riouw,	*dito toop*,	Malim Sultan.
Idem,	*dito toop*,	Abdulla.
Idem,	*Boeginesch vaartuig*,	Mochamat Taeep.
Pontianak,	*Maleische pantjallang*,	Anakoda Alie.
Idem,	*Arab. schip Fatalkair*,	Sech Achmat.

SAMARANG, *De Resident*,
den 18den mei 1827. H. J. DOMIS.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Danspartij bij *L. E. Zimmerman*, op Goenong-Saharie, den 2den juni aanstaande; entrée: *f* 2.

—Te huur, tegen primo juni, een huis, gelegen op den weg van Tanabang; nadere informatie bij M. J. KUIJT.

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.